

МАТЕРІАЛИ УЧАСНИКА

Всеукраїнського конкурсу

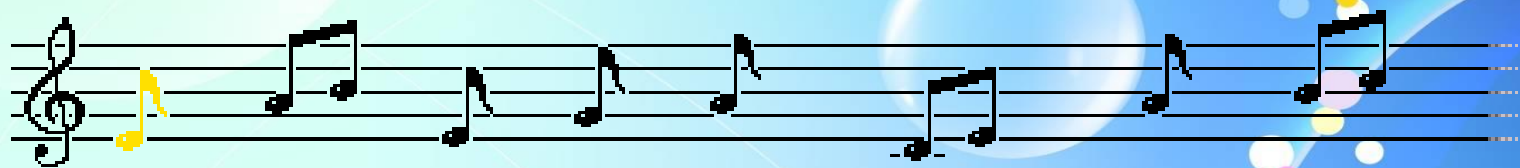
«Учитель року» 2016 – 2017

Учителя мистецтва

Спеціалізованої школи I – III ступенів №3

м. Маріуполь

Вольховської Оксани Миколаївни

Спеціалізована школа I-III ступенів №3 з поглибленим вивченням окремих предметів Маріупольської міської ради Донецької області

Формування компетентності засобами інтерактивного навчання на уроках мистецтва

Опис досвіду роботи

учителя мистецтва

Вольховської Оксани Миколаївни

Розвиток науки і техніки дав учителям та учням нові форми комунікації, типи вирішення абстрактних і конкретних завдань, перетворюючи учителя з авторитарного транслятора готових ідей у натхненника інтелектуального та творчого потенціалу учнів.

Серед важливих педагогічних завдань, які ставить життя перед сучасною освітою, — використання альтернативних форм організації навчання, розробка нових педагогічних ідей та підходів до навчально-виховного процесу, в центрі яких - особистість учня з його потребами, інтересами та життєвими проблемами.

Сучасна школа потребує корінних змін, нових освітніх технологій. Розв'язання цих проблем під силу лише педагогу з високим професійним і культурним рівнем, який володіє сучасними технологіями, що забезпечують розвиток і саморозвиток особистості школяра, активізують його творчі навчальні можливості. Тому найголовнішим є демократизація відносин між учасниками навчального процесу..

Актуальність поставленої проблеми зумовлюється й тим, що особистісна система цінностей учнівської молоді, яка включає естетичне ставлення до світу та мистецтва, впливає на розвиток національної культури суспільства.

Головним завданням національного виховання та освіти є набуття молодим поколінням унікального соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури, міжнаціональних взаємин, формування у молоді особистих рис громадян української держави.

Основна ідея досвіду полягає у формуванні компетентності засобами інтерактивного навчання на уроках мистецтва.

Це дозволить сформувати культуротворчу особистість, здатну відображати навколишній світ, реалізовувати себе в ньому, будувати ноосферну реальність майбутнього.

Ключовими завданнями реалізації досвіду є:

- максимальне залучення учнів у практично - творчу діяльність, раціональне застосування спільної проектної діяльності вчителя з учнями;
- комплексному, гармонійному впливі на почуття, інтелект, характер учнів через особисту інтерпретацію творів українського і світового мистецтва;
- створення умов для продуктивного навчання для ініціації учнівської творчості;

- формування активної життєвої позиції, всебічного розвитку, що допоможе учням визначитися з життєвими принципами та інтегруватися в соціум.

Наукові та практичні дослідження, на яких ґрунтується робота

Теоретичною й методологічною базою мого практичного досвіду є роботи фахівців різних сфер: загально - дидактичні та методологічні концепції з формування предметних компетенцій, спрямованих на визначення способів діяльності в роботах І.Г.Єрмакова, діяльнісним та особистісним підходами: А.Арнольдов, Е.Баллер, М.Бахтіна, В.Біблера, І.Зязюна, С.Іконникова, Л.Каган, М.Колесова, О.Лосева, Е.Маркаряна, В.Межуєва, Е.Соколова.; розробками концепцій особистісно зорієнтованої освіти дитини з яких найбільш ефективними для власного досвіду вважаю аспекти особистісно орієнтованого підходу в роботах-І.Беха, Є.Бондаревської, І.Кона, А.Мудрика, А.Петровського; використання елементів інтерактивного навчання, що розроблені в працях Дж. Шерман, Г.Фріц, С.Ренегар, Дж. Фредерік, М.Сілберман, О.Пометун, Л.Пироженко, Т.Ремех; теоретичні викладки В.Гузєєва з проектної технології, теоретичні розробки з проблемного навчання Дж. Дьюї, М.Махмутова, Т.Ільїна, Г.Вернера, В.Окопа, А.Матюшкіна, П.Підкасистого сприяють розширенню можливостей навчального процесу, підвищення якості педагогічного процесу.

На важливості творчого розвитку учнів у навчальному процесі наголошували відомі педагоги . К. Ушинських, А. Макаренко ., В. О. Сухомлинський. У своїх працях вони обумовлювали головні засоби залучення дітей до художньої творчості , вивчали можливості окремих навчальних дисциплін в організації творчої діяльності

Проблема формування творчої особистості – вкрай важлива не тільки для галузі мистецької освіти, але й для освіти в цілому. Тому головним завданням вчителя я вважаю пробудити чи розвинути в дитині творчість, допомогти учневі знайти себе в житті, за словами Ф.М.Достоевського: «відкрити в собі людину».

У розв'язанні задач творчого розвитку учнів велику користь приносять сучасні технічні засоби і новітні технології, такі, наприклад, як комп'ютер і засоби мультимедіа. Впровадження технічних засобів в освітню сферу стало особливо актуальною у наші дні.

Під час викладання уроків мистецтва розподіляю діяльність спільно з учнями на змістовні блоки:

1) художньо-естетичне сприймання музики українських і зарубіжних композиторів у широкому діапазоні її видів, жанрів і форм (народної та професійної; хорової, симфонічної, вокальної, інструментальної, вокально-інструментальної тощо) та інтерпретація інтонаційно-образного змісту прослуханих творів у процесі колективних обговорень і дискусій;

2) набуття вокально-хорових навичок у процесі виконання пісень (народних і композиторських, класичних і сучасних); спів із супроводом та без нього;

3) елементи гри на музичних інструментах (ритмічний супровід до пісень тощо);

4) елементи імпровізації (вокальної, інструментальної, ритмічної, пластичної); застосування музики як засобу комунікації творчого самовираження особистості;

5) практичне засвоєння основних музичних понять та необхідної музичної термінології, усвідомлення особливостей музичної мови, специфіки вираження художньої інформації в музиці;

6) опанування музики у зв'язках із іншими видами мистецтва для глибшого розуміння специфіки її образної мови та загальних закономірностей художнього відображення дійсності та внутрішнього світу людини у мистецтві.

Згідно вимог сучасності, коли у всіх сферах діяльності людини панують високі технології, ми маємо можливість інтенсифікації навчального процесу шляхом використання інтерактивних методів навчання та інформаційно – комунікативних технологій.

Під час проведення уроків доцільне використання програмних засобів навчання та мультимедіа: презентацій (програма Microsoft Power Point), відеороликів (програма Windows Movie Maker), комп'ютерних програм (MS Office Word, MS Paint) тощо, які дають змогу продемонструвати на уроці ті явища, які в реальному світі побачити неможливо або складно. Дуже ефективним є використання на уроках технології мистецьких мережевих презентацій.

Систематичне використання на уроці комп'ютера сприяє:

- підвищенню якісного рівня використання наочності на уроці;
- зростанню продуктивності уроку; реалізації міжпредметних зв'язків;

- підвищенню рівня знань учнів; зміні ставлення школярів до комп'ютера (від іграшки, до універсального інструменту для ефективної роботи в будь-якій галузі людської діяльності.

Для рішення творчих задач на уроках мистецтва передбачені нестандартні рішення проведення уроків:

Уроки-пізнання: учні учнів самостійно шукають відповіді на питання ,розширюють міжпредметні зв'язки, поповнюють свій багаж новими знаннями, термінами,

Уроки-конкурси «конкурси ерудитів»: на уроках ведеться опитання в ігровій, змагальній формі.. Підводяться підсумки, як засвоєний матеріал теоретично, або практично.

Уроки-тести: учням пропонується обрати правильну відповідь з запропонованих варіантів.

Уроки - знайомства з творами мистецтва, ознайомлення з музичними творами, засвоєння понять та необхідної музичної термінології , освідомлення особливостей мови мистецтва,та її специфіка вираження художньої інформації .

Урок-гра – це підведення підсумків знань, отриманих по конкретній темі.

У своїй роботі використовую різноманітні творчі завдання, казкові сюжети, музично-дидактичні ігри, театралізовані ігри.

З усієї різноманітності ігор на уроках мистецтва доцільними є ігри сюжетно-рольові та проблемно-моделюючі. Я використовую **ігри-загадки, ігри-змагання**, які сприяють засвоєнню, закріпленню знань, оволодінню способами пізнавальної діяльності, сприяють формуванню в дітей навичок музичного сприймання, вмінню розрізняти висоту, тембр, силу і тривалість звуку, планомірно розвивають висотний, динамічний, ритмічний і тембровий слух.

Ігрові форми проведення підсумкового оцінювання включають перевірку не лише спеціальних вузько предметних, й загально-художніх компетентностей для з'ясування рівнів художнього мислення учнів.

У особистій педагогічній практиці сформувалися певні **інноваційні форми уроків мистецтва.**

Широкий спектр об'єму матеріалу при підготовці до уроку дозволяє розподілити обов'язки учасників з урахуванням їх уподобань, задатків, здібностей, задовольнити потребу в спілкуванні, та бажанні само реалізуватися. Видовищність демократичних сучасних форм потребує толерантне спілкування не тільки між

собою засобами мистецтва, а й із творами мистецтва, де в поліфонії з навчанням відбувається удосконалення вмінь роботи з інформаційно – комунікаційними технологіями, мультимедійними засобами, відбувається творча продуктивна самореалізація, тому одним з найефективніших засобів застосування ІКТ в своїй педагогічній діяльності вважаю метод мережевих проектів.

Під мережевим (телекомунікаційним) проектом ми розуміємо спільну навчально-пізнавальну, дослідницьку, творчу або ігрову діяльність учнів-партнерів, організовану на основі комп'ютерної телекомунікації, що має загальну проблему, мету, узгоджені методи, способи діяльності, спрямовану на досягнення спільного результату діяльності. В процесі роботи над проектом учні обговорюють рішення проблем в реальних умовах.

Робота учнів, в основному, проводиться в Мережі, вона осмислена і активна.

В мережевому проекті організація взаємодії школярів повністю відповідає вимогам ефективної самостійної не тільки індивідуальної, але і групової роботи.

Основним видом діяльності в мережевому проекті є робота з інформацією на різних носіях, в тому числі міститься в інформаційних ресурсах Інтернету. Можливість зосередитися на окремих проблемах, розглянути їх з різних точок зору дозволяє добитися глибини роздумів і аргументованих висновків. Систематична практика спільної діяльності формує не тільки самостійність, але й відповідальність за власну роботу і роботу всієї групи. При цьому учні привчаються виконувати різні соціальні ролі (лідера або виконавця, організатора спільної діяльності, генератора ідей і т. д.)

Творчий проект передбачає обмін творчими роботами — літературними чи художніми, або спільну віртуальну творчість, що завершується створенням єдиної публікації. Працюючи над розвитком творчих здібностей учнів, на уроках мистецтва також використовую різні методи, що є актуальними в системі мистецької освіти: метод розповіді та бесіди, метод наочності, ігровий метод, метод порівняння і зіставлення, метод узагальнення, метод «зруйнування», метод «емоційного заряду», метод художньо-педагогічної драматургії, метод забігання наперед і повернення до вивченого матеріалу.

Аналізуючи досвід власної роботи над темою **«Формування компетентності засобами інтерактивного навчання на уроках мистецтва»**, я зробила висновок, що інтегровані уроки, мережеві проекти та інтерактивне навчання в цілому мають

позитивні результати: учні набувають навичок самостійної роботи, захоплюються мистецтвом.

Моя робота в школі складається не тільки з проведення уроків. Як вчитель мистецтва, я намагаюся підтримувати традиції свого навчального закладу, а саме – **беру участь у підготовці та проведенні традиційних свят та заходів:**

- Уроки мужності;
- Святкові концертні програми до Дня учителя, 8 березня;
- Посвята в першокласники;
- Урочисти випуски учнів початкової, базової та основної школи;
- Українські народні свята («Покров», «Водохреща», «Різдвяні вечорниці» та ін.)

Мої учні є учасниками та переможцями різних конкурсів:

Фестиваль словесності і культури народів Донбасу (обласний рівень), фотоконкурс «Моя Україна» (міський рівень), військово-патріотична гра «Джура-Сокіл» (III місце на міському рівні), «Пісня в солдатській шинелі» (I місце на міському рівні), «Солов'їний світанок (I місце на міському рівні), «Різдвяні зіроньки (I місце на міському рівні».

Але я не тільки готую учнів до конкурсів та змагань, а й сама, навчаючи їх, працюю над самовдосконаленням.

Результатами такої сумісної роботи є мої досягнення:

- Участь у міському турі конкурсу «Класний керівник року-2014»;
- Виступ на засіданні шкільного методичного об'єднання вчителів художньо-естетичного циклу;
- Друковані матеріали у електронному ресурсі «Учительський журнал он-лайн».

Творчих задумів в мене дуже багато, намагаюся працювати наполегливо, вчити дітей та вчитися з ними разом. Участь у конкурсі «**Учитель року - 2016-2017** » для мене є наступною сходинкою на шляху удосконалення педагогічної майстерності та можливість узагальнення вже набутих навичок, методик та надбань.

Використана література

1. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання Науково-методичний посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. За ред. О. І. Пометун. — К.: Видавництво А. С. К. , 2004. — 192 с.
2. Сухомлинський В.О. Реалізація ідей / Початкова школа, №9, 2007.
3. Дівакова І. Інтерактивні технології навчання у початкових класах. – Тернопіль: Мандрівець, 2007. – 180 с.
4. Біда О. Структура і методика інтерактивного уроку / Початкова школа, №7 – 2007.
5. Апраксина О. Музыкальное воспитание в школе. Сборник статей. М:Музыка, 1972
6. Махлина С.М. Язык искусства в контексте культуры. - СПб., 1995
7. Віннічук Л. Люди, вдачі і звичаї Древньої Греції і Ріма.- М.: Вища школа, 1988. – 496 с.
8. Загальна історія мистецтв, т 3, М., «Мистецтво», 1962.
9. Волков И. Ф. Творческие методы и художественные системы. – М., 1989.
10. Панченко В. Г. Мистецтво в контексті культури. – К.,1998.
- 11.Хуторской А. Ключевые компетенции как компонент личностно ориентированной парадигмы образования // Народное образование. – 2003. – №2.
12. Хуторской А.В. Розвиток обдарованості школярів: Методика продуктивного навчання: Посібник для вчителя.